MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 39: Argentyńska masakra elekcyjna – Javier Milei, peronizm, inflacja

Tematyka

Program dotyczy realiów polityki argentyńskiej w kontekście ostatniego, niespodziewanego rozstrzygnięcia wyborczego, gdy na prezydenta kraju został wybrany Javier Milei. Dyskutanci rozważają, jakie czynniki miały wpływ na wybór takiego, a nie innego kandydata oraz zastanawiają się, jak wybór ten może przełożyć się na to, jak realnie polityka Argentyny w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym będzie się kształtować.

AI Generated Vision of Argentinian Superhero [1]

!

Wykorzystaj w przygotowaniu swoich wykładów lub lekcji szkolnych poniższe propozycje oraz program:

- cały odcinek: https://youtu.be/QxEYBuJblvE
- zwiastun programu: https://youtu.be/Qsz9A4wni-4

Zagadnienia wstępne

Sugeruje się rozpoczęcie bloku zajęć od studiowania mapy Ameryki Południowej i zwrócenie uwagi na położenie geograficzne Argentyny, w tym warunki geograficzne oraz sąsiedztwo polityczne. Dokonanie wprowadzenia dotyczącego struktury demograficznej Argentyny oraz struktury argentyńskiej gospodarki, jak również głównych kierunków wymiany handlowej. Krótkie, syntetyczne wprowadzenie do historii Argentyny z naciskiem na historię powojenną.

Swobodna dyskusja na temat skojarzeń związanych z Argentyną.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 39: Argentyńska masakra elekcyjna – Javier Milei, peronizm, inflacja

Część 1/3:
Wybory z piłą mechaniczną

Emisja pierwszej części programu: **(0:24–15:17)**

Pytania i zagadnienia do dyskusji

1. Co poniższe obrazki mówią o wizerunku nowowybranego prezydenta Milei? Jak pozycjonował się w kampanii?

[2]

Javier Milei z piłą mechaniczną w czasie kampanii

[3]

Javier Milei jako superhero de la libertad

2. Jak postac Javiera Milei wpasowuje się w argentyńską tradycję polityczną?

3. Jakie doświadczenie polityczne ma Javier Milei?

4. Jaka sytuacja ekonomiczna i nastroje społeczne towarzyszyły ostatnim wyborom w Argentynie? W jaki sposób ta sytuacja przełożyć się mogła na sukces Milei?

5. W jaki sposób Javier Milei, nie będąc elementem establiszmentu politycznego, stał się na tyle popularny, aby startować w wyborach prezydenckich? Jak zbudował swoją rozpoznawalność?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 39: Argentyńska masakra elekcyjna – Javier Milei, peronizm, inflacja

6. Co jest podstawowym i najbardziej palącym argentyńskim problemem ekonomicznym?
7. Jaki program ekonomiczny zaproponował Javier Milei Argentyńczykom?
8. Jakie konsekwencje może mieć to, że Javier Milei nie ma zaplecza politycznego?
9. Kim jest polityk widoczny na zdjęciu, będący w ostatnich wyborach głównym kontrkandydatem Javiera Milei? Z jaką siłą polityczna jest związany? Czy możemy się domyślić dlaczego nie osiągnął sukcesu?

[4] Sergio Massa

Część 2/3:

Czym jest peronizm?

Emisja drugiej części programu: **(15:17–28:18)**

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

10. Czym jest peronizm? Czy łatwo ten termin zdefiniować?
11. Na czym opierał się sukces Juana Perona gdy dochodził do władzy i budował swoją koncepcję polityczną? Czy istotniejszy był czynnik osobowościowy czy też konstelacja okoliczności ekonomiczno-społecznych?

[5] Evita i Juan Perónowie na balkonie Casa Rosada (siedziby prezydenta Argentyny)

12. Jaką rolę w dojściu Juana Perona do władzy mogła mieć jego żona Evita?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 39: Argentyńska masakra elekcyjna – Javier Milei, peronizm, inflacja

13. Czy Juan Peron był w stanie doprowadzić Argentynę do sukcesu? Jeśli tak, to w jakim okresie swojego rządzenia? Jaka jest i była struktura gospodarki argentyńskiej na tle światowych trendów?

14. Jakie było znaczenie Evity Peron w czasach, gdy rządził jej mąż?

15. Jakiego polityka argentyńskiego widzimy na zdjęciu obok z prezydentem Brazylii Lulą? Co można powiedzieć o okresie rządów tego argentyńskiego przywódcy? Czy to był dobry czas dla Argentyny?

16. Co oznaczało, że Argentyna w czasie rywalizacji zimnowojennej obrała tzw. *trzecią drogę*? W czym to się przejawiało?

17. O co chodzi z odwoływaniem się Juana Perona do ruchów faszyzujących?

18. Jakie nurty peronizmu wykształciły się po śmierci Juana Perona?

19. Na czym polega specyfika lewicowości peronizmu?

20. Zdjęcie obok przedstawia małżeństwo polityków argentyńskich. Kto to i kiedy sprawowali władzę?

21. Dlaczego lata 80. XX wieku nazywa się w Ameryce Łacińskiej, jak również w znacznej mierze w Argentynie „straconą dekadą"? Jakie to miało konsekwencje dla polityki w Argentynie w latach 90.?

[6] Eva Peron pozdrawia swój naród, 22 sierpnia 1951 r.

[7] Nestor Kirchner i Ignatio Lula da Silva, 2005

[8] Cristina Fernández i jej mąż Nestor w czasie Dnia Lojalności Peronistowskiej, 2010

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 39: Argentyńska masakra elekcyjna – Javier Milei, peronizm, inflacja

22. Z czego wynikała trudna sytuacja ekonomiczna Argentyny w latach 90.?

23. Na zdjęciu polityk argentyński sprawujący władzę w latach 90. Kto to i jaki rodzaj polityki gospodarczej prowadził?

[9] Carlos Menem, prezydent Argentyny w latach 1989-1999

Część 3/3:

Argentyna, Ameryka, Świat

Emisja trzeciej części programu: **(28:18–42:06)**

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

24. Na czym miałaby polegać „dolaryzacja" kraju planowana przez Javiera Milei?
Czy jest ona realna i jakie ewentualnie mogłaby mieć konsekwencje?

25. Czego należy się spodziewać po polityce międzynarodowej Javiera Milei?
Co ze zwrotem w kierunku krajów BRICS?

[10] Mercosur – flaga

26. Jakie podejście ma Javier Milei do Stanów Zjednoczonych i stosunków argentyńsko-amerykańskich? Czy wiadomo coś o jego podejściu?

27. Czy to, że Milei doszedł do władzy, jest korzystne z punktu widzenia USA?

28. Jak historycznie wyglądało zaangażowanie USA w politykę argentyńską w XX wieku? Czy zaangażowanie to było porównywalne do zaangażowania w innych krajach latynoamerykańskich?

29. Czym jest Mercosour i jak współpraca w ramach tego ugrupowania może wyglądać w świetle koncepcji gospodarczych promowanych przez Milei?

Podsumowanie

1. Słownik postaci i terminów:

Javier Milei – argentyński polityk, w przeszłości ekonomista, komentator oraz wykładowca akademicki. Formalnie od 2019 roku związany z Partią Libertariańską. W 2023 roku w wyborach powszechnych wybrany na urząd prezydenta, który objął 10 grudnia 2023 roku.

Juan Perón – argentyński polityk i wojskowy, rządzący Argentyną jako prezydent w latach 1946–1955, a następnie 1973–1974. Twórca ruchu politycznego, określanego mianem peronizmu. Zwolennik podążania przez Argentynę tzw. Trzecią Drogą, pomiędzy kapitalizmem a socjalizmem, lewicą a prawicą.

Carlos Menem – polityk argentyński, związany z ruchem peronistowskim (Partia Sprawiedliwości). Został wybrany na urząd prezydenta w 1989 i sprawował go przez dwie kolejne kadencje. W okresie tym wprowadził wiele drastycznych, ale koniecznych z punktu widzenia ratowania gospodarki argentyńskiej reform, które budziły jednak sprzeciw społeczny w wielu, szczególnie biedniejszych warstwach społecznych.

Nestor Kirchner – polityk argentyński związany z ruchem peronistowskim. Działał w ramach Partii Sprawiedliwości, a następnie w ramach Frontu na rzecz Zwycięstwa (koalicji Partii Sprawiedliwości i Partii Komunistycznej). W 2003 roku z ramienia tej partii zwyciężył w wyborach prezydenckich, pokonując Carlosa Menema. Okres jego prezydentury to czas wychodzenia z poważnego kryzysu gospodarczego lat 2001–2002 i czas oddłużania kraju. Prezydenturę sprawował do 2007 roku, kiedy to urząd przejęła, popierana przez niego w wyborach 2007 roku, jego żona – Cristina Fernández de Kirchner.

Cristina Fernández de Kirchner – argentyńska polityk. Związana z ruchem peronistowskim. Działała w ramach Partii Sprawiedliwości, a następnie w ramach Frontu na rzecz Zwycięstwa (koalicji Partii Sprawiedliwości i Partii Komunistycznej). W latach 2003–2007 pełniła funkcję pierwszej damy u boku swego męża – prezydenta Nestora Kirchnera, a następnie

po zwycięstwie w wyborach 2007 zaczęła sprawować urząd prezydenta Argentyny, przez dwie kadencje, do 2015 roku. W latach 2019–2023 pełniła funkcję wiceprezydent.

Stracona dekada – mianem „straconej dekady" w Argentynie określano lata 80., w których po ustąpieniu dyktatury wojskowej nie udało się doprowadzić do stabilności politycznej ani gospodarczej. Końcówkę dekady charakteryzowała hiperinflacja na średnim poziomie rocznym sięgającym 1000%.

MERCOSUR – Organizacja gospodarcza promująca współpracę i dążąca do eliminacji barier handlowych. Największa organizacja tego typu w Ameryce Południowej. Powstała w 1991 roku i zrzesza obecnie 5 stałych członków: Argentynę, Brazylię, Boliwię, Paragwaj i Urugwaj. Do 2016 roku status taki posiadała również Wenezuela, lecz została zawieszona w prawach.

Sergio Massa – argentyński polityk. W latach 2022–2023 pełnił funkcję ministra gospodarki. Związany z ruchem peronistowskim (najpierw Partią Sprawiedliwości, a następnie z założonym przez siebie w 2013 roku Frontem Odnowy). Dwukrotnie, w roku 2015 oraz 2023, kandydował bez powodzenia w wyborach prezydenckich. W wyborach 2023 roku w pierwszej turze otrzymał najwięcej głosów (ponad 36% wobec około 30% Javiera Milei), lecz w drugiej turze przegrał z obecnym prezydentem (44,25% wobec 55.75% Milei).

2. Cele dydaktyczne:

- Rozszerzenie poziomu wiedzy dotyczącej współczesnej pozycji międzynarodowej Argentyny (odniesienie do PRK P6S_WG)
- Poszerzenie wiedzy dotyczącej realiów polityki wewnętrznej Argentyny (odniesienie do PRK P6S_WG)
- Wyposażenie w umiejętności analityczne dotyczące polityki i rywalizacji politycznej, zwłaszcza w odniesieniu do kultury i tradycji politycznej krajów Ameryki Południowej (odniesienie do PRK P6S_UW)

3. Sugerowana literatura uzupełniająca:

M. Lisińska, *Kraj Srebrnej Rzeki. Argentyna od spotkania światów do czasów współczesnych*, Universitas 2022

J. Spyra, *Od Kirchnera do Fernandeza – argentyńska polityka zagraniczna XXI wieku (2003-2021)*, Ameryka Łacińska 2 (112) 2021

M. Sordyl, *Reformy gospodarcze i nowa polityka ekonomiczna w Argentynie po kryzysie lat 1999-2002*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie 2007/ nr 758

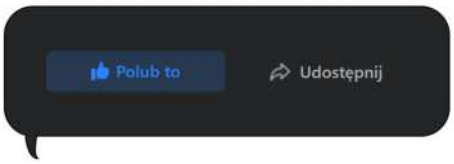
A. Babicka, K. Piech, *Kryzys w Argentynie przełomu XX i XXI wieku*, Monografie i opracowania SGH, 2003/ nr 521

The Argentinian Dictatorship and its Legacy: Rethinking the Proceso, red. J. Grigera, L. Zorzoli, Palgrave 2020

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 39: Argentyńska masakra elekcyjna – Javier Milei, peronizm, inflacja

Korzystając z materiałów, nie zapomnij o subskrypcji kanału „**Historia dzieje się!**” na Youtube:
https://www.youtube.com/@historiadziejesie2380
(obok przycisku „subskrybuj” naciśnij też dzwoneczek, by dostawać informacje o nowych odcinkach)

Prosimy – zalajkuj profil Facebookowy „**Historia dzieje się!**” i daj znać innym, jeśli program Ci się podobał (udostępnij):
https://www.facebook.com/Historiadziejesie

Materiały dydaktyczne opracował: dr Konrad Oświecimski
Opracowanie graficzne: Joanna Zawadzka

Publikacja sfinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu NdS/537149/2021/2022, kwota finansowania 873 080 zł (całkowita wartość projektu).

zespół kierujący projektu:
dr Paweł Nowakowski
dr Łukasz Burkiewicz
dr Konrad Oświecimski
mgr Tomasz Konturek

Fundacja Ignatianum

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 39: Argentyńska masakra elekcyjna – Javier Milei, peronizm, inflacja

Wykorzystane materiały ilustracyjne:

[1] AI Generated Vision of Argentinian Superhero str.1

[2] Javier Milei z piłą mechaniczną w czasie kampanii, źródło: YT/KAISER VS, https://youtu.be/pysVxVg9Y28 (prawo cytatu) str.2

[3] Javier Milei jako superhero de la libertad, źródło: YT/milleipresiedente, https://www.youtube.com/shorts/ohfhaoJ946s (prawo cytatu) str.2

[4] Sergio Massa, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Sergio_Massa#/media/File:Sergio_Massa_on_March_1,_2020-3_(cropped3).jpg str.3

[5] Evita i Juan Perónowie na balkonie Casa Rosada (siedziby prezydenta Argentyny), https://commons.wikimedia.org/wiki/Eva_Per%C3%B3n#/media/File:Evita_y_Per%C3%B3n_05.jpg str.3

[6] Eva Peron pozdrawia swój naród, 22 sierpnia 1951 r., https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eva_Peron_Saluda_A_Su_Pueblo.jpg str.4

[7] Nestor Kirchner i Ignatio Lula da Silva, 2005, aut. Valter Campanato/ABr, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lula_Kirchner137075.jpg (lic. CC Attribution 3.0 Brasil) str.4

[8] Cristina Fernández i jej mąż Nestor w czasie Dnia Lojalności Peronistowskiej, 2010, źródło: Casa Rosada (Argentina Presidency of the Nation), https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cristina_Fern%C3%A1ndez_encabez%C3%B3_el_acto_por_el_D%C3%ADa_de_la_Lealtad_Peronista.jpg (lic. CC Attribution-Share Alike 2.0 Generic) str.4

[9] Carlos Menem, prezydent Argentyny w latach 1989-1999, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Carlos_Menem_in_1994#/media/File:Menem_jura.jpg str.5

[10] Mercosur – flaga, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flag_of_Mercosur.svg str.5